

Πᾶσα αἴτησις: Διευθύνειν «Νέας Ἐρευνᾶς»

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑλληνικοῦ Σχολείου

Υπεύθυνος

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΑΓΚΥΣΟΥΛΑΚΗΣ

Διευθυντής-Συντάκτης

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΛΑΤΑΚΗΣ

ΕΤΟΣ Θ'.

Ἐν Χανίοις τῆ 3 Νοεμβρίου 1909—ΤΡΙΤΗ

ΑΡΙΘ. 604

# ΝΕΑ

# ΕΡΕΥΝΑ

## ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

### ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπὸ τῶν δύο μελῶν τῆς κυβερνήσεως ἐκδόσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 166 τῆς 7ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. Νομοθετικοῦ Διατάγματος, κυροῦντος τὴν ἀνὰ αὐτῷ δημοσιευθεῖσαν περὶ ἰχθυαλείας σύμβασιν, μερὶς τῆς τοῦ ἔγχωριου τύπου ἐκίνησε τὸ ζήτημα περὶ ἐκτάσεως τῆς Νομοθετικῆς δικαιοδοσίας τῆς κυβερνήσεως καὶ ἀπέδωκεν εἰς ταύτην τὰς οἰκειοποιήσεως καθυκόντων ἐξερχομένων τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς αὐτῆς. Συνεπεί τῶν εἰρημένων δημοσιευμάτων κρίνεται ἀναγκαῖον πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀντιλήψεως ἢ ἐπιτροπῆς ἢ Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὴν ἐκτασὶν τῶν δικαιοδοσιῶν τῆς, νὰ δηλωθῆ: Ὅτι οὐδέποτε ἐννόησεν, ὅπως ἐξέλιθ τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς, ἢ ἀντλεῖ ἐκ τοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 3) Σεπτεμβρίου 1908 ψηφίσματος τῆς Βουλῆς, καθ' ὃ τὰ μόνον καθήκοντα τῆς Κυβερνήσεως εἶναι, ὅπως θέσῃ διὰ Διαταγμάτων ἐν ἰσχύϊ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου ἐν εὐθέτῳ στιγμῇ, κυβερνήσῃ δ' ἐν τῷ μεταξύ τὴν χώραν κατὰ τοὺς κειμένους ἔγχωριους.

Ὅτι πλὴν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων, μόνον ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ κατὰ τὰ συνταγματικὰ ἔθιμα, ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς, δικαιοῦται νὰ ἐκδίδῃ Νομοθετικὰ Διατάγματα ὑποκείμενα ἀείποτε εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς πρώτης ἐπερχομένης Νομοθετικῆς Ἐξουσίας καὶ τέλους.

Ὅτι τοιαύτην ἀποδίδει ἐννοίαν εἰς πάντα τὰ μέχρι σήμερον ἐκδοθέντα Νομοθετικὰ Διατάγματα.

(Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς.)

**Κ**ΑΘ' ὅλας τὰς πανταχόθεν ἐρχομένας πληροφορίας τὸ κρητικὸν ζήτημα ἀποτελεῖ τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν σπουδαιότεραν καὶ τὴν μᾶλλον ἐπείγουσαν ἐπασχόλησιν τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας. Ἀλλὰ κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐνδείξεις καὶ τὴν φορὰν ταύτην αἱ Δυνάμεις δὲν φαίνονται διατεθειμέναι νὰ θεωρήσωσιν αὐτὸ ὄριμον πρὸς ὀριστικὴν λύσιν. Ἐπιλαμβάνονται αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν καὶ τὴν ἐνδόμυχον ἐπιθυμίαν τῶν. Ἡ ἐν Ἑλλάδι δημιουργηθεῖσα ἐπικίνδυνος κατάστασις, ἀναγνωρίζεται ὑπ' αὐτῶν ὅτι ἔχει ἀμεσον σχέσιν πρὸς τὸ κρητικὸν ζήτημα καὶ ὅτι ἡ ἐξέλιξις αὐτῆς θὰ ἐπηρεασθῇ ἐκ τῆς ἐκβάσεως ἣν τοῦτο θὰ λάβῃ, ὑπῆρχε δὲ πιθανότης ὅτι ἡ τοιαύτη ἀντιλήψις θὰ ἐπέδρα ἐπὶ τῶν σκέψεων τῆς διπλωματίας καὶ θὰ ἐπέβηεν αὐτὴν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς λύσεως αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς πόθους τοῦ κρητικοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀπ' ἐτέρου ἡ Τουρκία ἐπιστευσεν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιωφελή-

θῃ τῆς ἐσωτερικῆς ἀνωμαλίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐκδηλωθείσης γενικῆς δυσμενείας κατ' αὐτῆς ἐν Ἐυρώπῃ, ὅπως ἐπιπέυσῃ μίαν λύσιν τοῦ ζητήματος συμφώνον πρὸς τὰς βλέψεις καὶ τὰ συμφέροντά τῆς, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ προέβη εἰς διάβημα παρὰ ταῖς Προστ. τῆς Κρήτης Δυνάμεις. Ἡ κρατοῦσα ὅμως εἰς χεῖρας τῆς τὴν διαχείρισιν τοῦ κρητικοῦ ζητήματος διπλωματίας τῶν τεσσάρων Δυνάμεων δὲν φαίνεται διατεθειμένη νὰ ἐπηρεασθῇ οὔτε ἐκ τῆς ἀνυπομονησίας τῶν παρὰ τὸν Κεράτειον κόλπῳ πολιτικῶν, οὔτε ἐκ τῆς ἐξεργήσεως τῶν παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν στρατιωτικῶν. Τὴν παρομιχὴν ἀπάντησιν ἣν ἔδιδεν εἰς τὰς ἐνωτικὰς προσπάθειάς τῶν Κρητῶν μέχρι τῆς τελευταίας ἐν τῷ Αἰμῷ ἀναστατώσεως, ὅτι «ὐπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀλλοίωσις τοῦ πολιτικοῦ καθεστώτος τῆς Νήσου» ἐτροποποίησε κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς μορφήν, καὶ σήμερον πανταχόθεν ἀγγέλλεται ὅτι ἡ διπλωματία δὲν κρίνει τὴν παρούσαν στιγμὴν εὐθετον ὅπως κανονισθῇ ὀριστικῶς τὴν τύχην τῆς Κρήτης, ὅπερ καὶ οὐσίαν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν στερεότυπον ἐπεφθὸν τοῦ παρελθόντος. Ἀπ' ἐτέρου ὅμως τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν δίδει καὶ πρὸς τὴν σπεύδουσαν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ δικαιώματα αὐτῆς ἐπὶ τῆς Κρήτης Τουρκίαν διὰ τῆς διεθνούς ἀναγνωρίσεως καὶ πραγμάσεως ἐνός αὐτονομικοῦ καθεστώτος ὑπὸ σουλτανικῆν κυριαρχίαν οὐσιαστικώτερον τῆς ὑπὸ τὸ ἄρμῳσ ειακὸν καθεστώσ ὀνοματώδους ἐπικυριαρχίας.

Ὅστε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅλος ὁ θόρυβος ὅστις γίνεται σήμερον περὶ τὸ κρητικὸν ζήτημα θὰ ἐξατμισθῇ ἄνευ ἀποτελέσματος καὶ ἡ Κρήτη θὰ μείνῃ μὲ τὸ ἐρμαφρόδιτον καθεστώσ τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν 24 Σ)βρίου 1908, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς κανένα τῶν γνωστῶν πολιτικῶν ὀρισμῶν, διότι εἶναι μία κατάστασις ἣτις οὔτε ἐν τῇ πραγματικότητι ὑπῆρξε ποτὲ οὔτε κατὰ θεωρίαν νὰ νοηθῇ ἦτο δυνατόν, ἐπλάσθη δὲ ἐκ τῆς συρροῆς περιστάσεων καὶ γεγονότων καὶ ἐνεργειῶν πρὸς ἄλλο τέρμα τεινουσῶν. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἡ Κρήτη πράγματι κατέχεται ὑπὸ τῶν 4 Δυνάμεων, αἵτινες ἀφίρουν αὐτὴν νὰ αὐτονομῆται ἐσωτερικῶς, κατὰ ψευδῆ δὲ παρὰ τῆσιν κυβερνᾶται ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀπατηλῶς τελεῖ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σουλτάνου. Λέγομεν δὲ ὅτι ψευδῶς παρίσταται κυβερνωμένη ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, διότι ὑπὸ τὸ καθεστώσ αὐτὸ οὐτινος ἀπειλεῖται ἡ ἐπ' ὀριστον παράτασις, οὔτε ὁ βασιλεὺς οὔτε ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἑλλήνων ἀσχοῦσι καμμίαν νόμιμον ἐπίδρασιν ἐν Κρήτῃ, διὰ τῆς καταλύσεως δὲ καὶ τοῦ ἄρμῳστικῶν καθεστώτος, καθ' ὃ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑπεδείκνυε τὸν Κυβερνήτην τῆς Νήσου, ἐξέλιπε καὶ ἡ νο-

μικὴ ἐκείνη σχέσις ἣτις ἐπέτρεπεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κράτος νὰ μετέχῃ τῆς ἐν Κρήτῃ διοικήσεως.

Δυστυχῶς κατὰ τὴν κρίσιν ταύτην στιγμὴν, καθ' ἣν πρόκειται νὰ ληρθῶσιν ἀποφάσεις, αἵτινες καὶ ἐὰν δὲν λύσωσιν ὀριστικῶς τὸ Κρητικὸν ζήτημα, ἀναμφιβόλως ὅμως θὰ ἀσκήσωσιν οὐσίωδη ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τύχης τῆς Κρήτης, οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες αὐτῆς δὲν φαίνονται συγκινούμενοι τόσον πολὺ ἐκ τῶν θυρολουμένων σκέψεων καὶ διαθέσεων τῆς διπλωματίας. Ἐκείνο τὸ ὁποῖον ἀπορροφᾷ τὴν προσοχὴν τῶν καὶ ἐξαντλεῖ τὴν δραστηριότητά τῶν εἶναι ὄχι τόσον τὸ πῶς θὰ κατορθωθῇ ὥστε αἱ ληρθησόμενα ἀποφάσεις νὰ ἦναι ὅσον τὸ δυνατόν εὐμενεῖς πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς πόθους τοῦ κρητικοῦ λαοῦ, ὅσον τὸ ἂν πρέπῃ νὰ συνέλθῃ ἡ ὄχι ἡ Βουλὴ, ἡ ἂν πρέπῃ νὰ συγκροτηθῇ Συνέλευσις. Καὶ περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο συγκροτεῖται πεισματώδης ἀγὼν καὶ διεξάγονται συζητήσεις ἐμπαθεῖς, ἡ ἐπιμονὴ δὲ τῶν μὲν ἰσοῦται πρὸς τὸ πείσμα τῶν ἄλλων ἐν τῇ ὑποστηρίξει ἐκατέρας τῶν γνωμῶν, αἵτινες διαίρῳσαι τοὺς πολιτικοὺς ἡμῶν κύκλους, οὔτω δὲ καθ' ὃν χρόνον ἐπρεπεν ἡ Κρήτη νὰ παρίσταται ἠνωμένη καὶ ὡς εἰς ἄνθρωπος ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἀξιώσεων τῆς ἀγῶνι, καὶ περὶ ἐνός μόνου νὰ σκέπτηται, πῶς θὰ καταστήσῃ ἀποτελεσματικὰς τὰς προσπάθειάς τῆς, φαίνεται ὡς νὰ λησμονῆται ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην ἀποφασίζονται ἰσῳς ἡ τύχη τῆς καὶ οἱ πολιτικοὶ αὐτῆς δεικνύουσιν ὅτι ἔχουσιν ὀλην τὴν ὀρεξίν νὰ τὴν ρίψωσιν εἰς τὰ περιπετεῖας ἐνός ἀλληλοφρχώματος πρὸς ὑποστήριξιν ἑκάστος τῆς γνώμης του. Τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον παριστᾷ τὴν ὥραν ταύτην ἡ Κρήτη εἶναι σφόδρα λυπηρὸν, αἱ συνέπειαι δὲ τοῦ ἀρχομένου νὰ δξύνεται ἀνταγωνισμοῦ τῶν κομμάτων θὰ εἶναι ὀλέθρια ἐὰν μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τοῦ κρητικοῦ λαοῦ δὲν ἐπικρατήσῃ ἡ μετριοπάθεια καὶ ἡ δι-αλλακτικότης.

### ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΛΕΜΑΝΣΩ

Ἐκ Ρώμης: τηλεγραφοῦσιν ὅτι τὸ Κρητικὸν ζήτημα ἀπασχολεῖ ζωηρότατα τοὺς διπλωματικοὺς κύκλους. Ἐκ Παρισίων τηλεγραφοῦσιν ἐκεῖ ὅτι ὁ «Χρόνος» δημοσιεύει σπρυδαλιώδη δῆλωσιν τοῦ τέως Γάλλου πρωθυπουργοῦ κ. Κλεμανσῶ, σχετικῶς μὲ τὰ ἡμιεπιτήμους βεδιωθέντα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ γραφέντα, ὅτι οὗτος εἶχε δώσει ὑπόσχεσιν εἰς τὸν Βασιλέα Γεώργιον περὶ ἐνώσεως τῆς Κρήτης. Ἐν τῇ συνεντεύξει ταύτῃ ὁ κ. Κλεμανσῶ λέγει ἐπὶ λέξει:

«—Οὐδέποτε ἔδωκα ὑπόσχεσιν τινι διὰ τὸ ζήτημα τῆς Κρήτης. Καὶ θεωρῶ πρέπον νὰ δηλώσω, ὅτι αἱ προσωπικαὶ συμπάθειαι μου δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ εἶνε ἐντελῶς ἀσχετοὶ πρὸς τὴν πολιτικὴν, ἣτις κανονίζεται ἐξ ἀνωτέρων λόγων καὶ συμφερόντων.»

Ἐν σχέσει πρὸς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Κλεμανσῶ ἀγγέλλεται ἐξ Ἀθηνῶν ὅτι κατὰ τὴν ἰκράσιν τοῦ τέως ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ τῆς Γαλλίας κ. Πικάρ

ὅστις διήλθεν ἐσχάτως ἐξ Ἀθηνῶν παρὰ τῷ Βασιλεῖ Γεωργίῳ ἐγένετο λόγος καὶ περὶ ζητημάτων ἐξωτερικῆς φύσεως: ἐνδιαφερόντων τὴν Ἑλλάδα: ἐθιχθη δὲ φαίνεται, ὑπὸ τοῦ ἐπιφανοῦ Γάλλου στρατιωτικοῦ καὶ ἡγενομένου διὰ τῶν «Τάμις» ἀνακοινώσεως περὶ τῶν κρατουσῶν γνωμῶν παρὰ τῆ Α. Μεγαλειότητι ἐν σχέσει μὲ τὸ Κρητικὸν ζήτημα καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ πολιτείαν τῶν Δυνάμεων, ὡς καὶ περὶ τῶν δοθεισῶν πέρυσιν εἰς τὸν Βασιλέα ὀριστικῶν ὑποσχεσεων, αἵτινες ὅμως δὲν ἐξεπληρώθησαν.

Φαίνεται ὅτι ὁ κ. Πικάρ, πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας: καὶ μετὰ τὴν ὀδημοσιευθεῖσαν διὰ τῶν «Τάμις» ἀνακοινώσεων εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ τέως Πρωθυπουργοῦ κ. Κλεμανσῶ, ὅστις θὰ ἐξήγησεν εἰς αὐτὸν καὶ ὅσα: ἡγνοεῖ τυχὸν ὁ κ. Πικάρ (συνυπουργός, ὡς γνωστὸν τοῦ κ. Κλεμανσῶ) λεπτομερεῖας περὶ τῶν λόγων, ὅτινες συνέτρεξαν καὶ τῶν αἰτιῶν, τὰ ὁποῖα ἐμεσολάβησαν, ὥστε νὰ μὴ δονηθῇ πέρυσιν ἡ Γαλλία νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν δοθείσαν εἰς τὸ Βασιλέα διὰ τοῦ στόματος τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς ὑπόσχεσιν.

### ΣΠΟΥΔΑΙΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΧΙΛΜΗ ΠΑΣΣΑ

Καθ' ἀγράφουσιν ἐκ Πόλεως: ὁ Μ. Βεζύρης: τῆς Τουρκίας: Χουτεῖν Χιλμῆ πασσαζόμιλῶν: πρὸς τὸν διευθυντὴν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει: συναδέλφου ἡ «Πρόσδος»: προέβη πρότερον εἰς τὰς ἐξῆς σπουδαίωτατα: ἀνακοινώσεως:

«Ἀναγνωρίζω βεβαίως: τὸ γεγονός, ὅτι ἡμεῖς οἱ Τούρκοι καὶ αἱ οἱ Ἕλληες: ἔχομεν κοινὰ συμφέροντα, διότι ὁ κίνδυνος: ὅστις μᾶς ἀπειλεῖ, εἶνε κίνδυνος κοινός.»

Ἐν τούτοις ὄχι μόνον οἱ Ἕλληες: τῆς Ἑλλάδος: ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληες: τῆς Τουρκίας: δὲν θέλουσιν νὰ ἐνοήσωσιν τοῦτο καὶ νὰ δώσωσιν εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν τὴν ἀνάλογον κατεύθυνσιν.

Γνωρίζετε πολὺ καλὰ ὅτι ὁ κίνδυνος: ὅστις ἀπειλεῖ τὸν Ἑλληνισμόν, προέρχεται ἀπὸ Βορρᾶ.

Ἡ ἀφομοίωσις ἀσφαλῶς: θὰ συντελεσθῇ ἐντός: δύο τῶν πολὺ πολὺ ἐκτονταετηρίδων: καὶ τότε δὲν θὰ ὀνομάζεσθε πλέον Σπανούδης: ἀλλὰ μίᾳ χερᾷ «Σπανούδωρ».

Αἱ σπουδαῖαι αὗται δηλώσεις τοῦ Χιλμῆ πασσα: προξένησαν βαθυτάτην αἰσθήσιν.

Αἱ Βουλγαρικαὶ ἐφημερίδες: λαμβάνουσαι ἀφορμὴν ἐκ τούτων ἐπιτίθενται δριμύως: κατὰ τοῦ Μ. Βεζύρου, ὅστις, λέγουσιν, ποδοπατῶν τὸ πρόγραμμα τοῦ Κομιτάτου: νηρὶ ἀδελφώσεως τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐθνικότητων, διὰ τῶν δηλώσεων αὐτοῦ τούτων: παροξύνει ἐπικινδύνους: τὸν φυλετισμὸν τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων, καίτοι πολὺ καλὰ γνωρίζει ὅτι οἱ ἀληθεῖς, Ἕλληες: δὲν εἶνε στοιχείων ὑποκείμενον εἰς: Ἑθνικὴν ἀφομοίωσιν.

Ὁ Χιλμῆ προφώνως: ἐννοεῖ ὡς: ὑποκείμενος: εἰς ἀφομοίωσιν τοῦ: ὀρθοδόξου: Βουλγάρου: καὶ ὀμιλῶν περὶ «κινδύνου ἐκ Βορρᾶ»: πρῶτον ὡς κίνδυνον ἀφομοίωσεως: τὴν φυσικὴν ἐξέλιξιν τοῦ νὰ προσχωρήσωσι δηλαδὴ οἱ Βούλγαροι: Ὄθωμανοὶ εἰς τὴν ἐξαρχίαν: καὶ ν' ἀναλάβωσι συνείδησιν ἐθνικῆς: ὑπάρξεως: τῶν.

Ἡ πρόθεσις: λοιπὸν τοῦ Χιλμῆ πασσα: λέγουσιν τὰ Βουλγαρικὰ φύλλα:—πρὸς τὴν εἰς: ἐν σημείον νὰ ἐξεγέρῃ τοῦ: Ἕλληνας: κατὰ τῶν ἐν Τουρκίᾳ Βουλγάρων.

Παρ' ὄλην ὅμως τὴν ἐκδηλωθεῖσαν λύ-